

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posredna številka 18 v.

Reklamacije so poštnine prose-
nefrankirana pisma se ne spro-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna pet t-vrstice
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

3. štev.

V Ljubljani, v soboto, dne 8. januarja 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo:
»Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravišтво
»Rdečega Prapora«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Kranjski deželni volilni red.

Prihodnji torek, dne 11. t. m., bo zopet zboroval kranjski deželni zbor. Sklican je bil pred novim letom, ker je bilo treba rešiti nujne zadeve. Sedanja večina ima seveda o »nujnih« rečeh svoje posebne pojme. Ko je spravila proračunski provizorij pod streho, so ji bile nujne le še nekatere privatne reči.

Nekoliko drugače misli o nujnih nalogah deželnega zbora delavsko ljudstvo, kateremu so se vedno zaprta vrata tega parlamenta, dasi imamo reformiran volilni red. Seveda ne more biti drugače, ko so očetje volilne reforme skrbeli le zato, da se zagotovi klerikalcem večina in da se prepreči izvolitev bodisi le enega socialnega demokrata. Kako se je liberalna stranka pobotala s Sušteršičem, je znano; za ceno treh liberalnih mandatov so dovolili klerikalcem, kar so hoteli.

Toda v tistih časih so »demokratje« v obeh slovenskih meščanskih strankah pripovedovali, da je tista reforma le priprava za drugo, temeljitejšo, ki ima priti. Mogoče, da so nekateri naivneži res mislili, da je bolje, dobivati pravico v obrekih, kakor pa začeti resen boj za njo.

Vsaj izgovor tistih »prijateljev ljudstva« je bil tak. Toda če bi klerikalci imeli resne namene z demokratiziranjem, bi bil že čas, da jih pokažejo. Za volilno pravico, ki se vpelje na sodni dan, se delavsko ljudstvo lepo zahvaljuje; volilno pravico potrebujejo delavci v življenju, ne pa po smrti.

Zagovorniki sedanjega volilnega reda pravijo, da je socialno-demokratska stranka na Kranjskem majhna in da zato nima pravice, razvzemati se za deželni zbor. Resnica je, da se socialna demokra-

cija izmed vseh strank na Kranjskem najkrepkeje razvija; če se pa ne more pokazati njena prava moč na političnih tleh, je tega kriv ravno volilni red, ki dovoljuje, da majorizirajo socialno-demokratske volilce tisti, ki imajo itak že svojo privilegirano volilno pravico. In če bi bila socialna demokracija res tako slabotna, kakor deklarirajo nasprotniki, ne bi bilo mogoče razumeti, zakaj se tedaj tako boje splošne in enake volilne pravice?

Toda čemu se pripraviti o očitnih lažeh? Jasnó dejstvo je, da je s sedanjo volilno pravico delavsko ljudstvo nezaslišano opeharjeno. Na Kranjskem je okrog 80 veleposestnikov, ki imajo volilno pravico v svoji posebni kuriji. Pa imajo deset poslancev. Pri zadnjih državnoborskih volitvah, katerih rezultat se je, kakor znano, leto pozneje pri deželnozbornih volitvah močno popravil, so dobili socialni demokratje nad 7000 glasov; recimo torej 87krat toliko, kolikor je privilegiranih veleposestnikov na Kranjskem. Imejmo le te številke pred očmi; veleposestniki imajo v deželnem zboru deset mandatov, socialni demokratje nimajo ne enega!

To je dokaza dovolj, da je sedanji volilni red nevzdržen in da sedanji deželni zbor nima pravice nastopati, kakor da bi res zastopal ljudstvo. S svojega strankarskega stališča imajo klerikalci lahko kolikor hočejo nujnih reči: najnujnejše jim je pač, spraviti kolikor mogoče več svojih varovancev pod streho in zagotoviti svojim ljudem kolikor mogoče več dobrih kupčij. Za delavsko ljudstvo pa ni in ne more biti nič nujnejšega, kakor vpeljava splošne in enake volilne pravice, brez katere je delavstvo brez besede, brez kontrole, brez pravice. Od deželnega zbora zahteva delavsko ljudstvo predvsem splošno in enako volilno pravico.

Štajerski deželni zbor.

Kakor smo že poročali, je bilo prvo važno vprašanje, s katerim se je imel baviti ob koncu leta 1909 sklicani štajerski deželni zbor, zvišanje naklade na pivo od 2 na 4 krone, torej za 100 odstotkov. Proti temu namenu, ki so ga bili socialni demokratje, seveda ne na radost deželnozbornske večine, že prej naznanili ljudstvu, se je dvignil velik odpor po vsej deželi. Protestirali so predvsem na številnih shodih socialni demokratje, kajti naravno je, da bo moralo večino zvišane davka plačevati delavstvo. Pa tudi med drugimi krogi se je dvignila velika nevolja; posebno gostilničarjev ni namen deželnega odbora nič razveselil, ker se po pravici boje, da bodo prodali podraženega piva mnogo manje. Vsled tega je prišlo v deželni hiši do nenavadne demonstracije, ki je povzročila veliko pozornost in mnogo razburjenja.

O seji, ki je bila dne 29. decembra, je poročati, da so slovenski poslanci vložili sledeči predlog:

»Deželnemu odboru se nalaga, naj čim prej vpliva pri visoki ces. kr. vladi z vsemi sredstvi, da opusti za sedaj in za pozneje vsako novo obremenitev vinogradnikov in da varuje konsumente vsakega novega podraženja tega konsumnega sredstva.«

Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo deželnega odbora o izpremembi meje med celjsko mestno in celjsko okoličansko občino. Temu predlogu so nasprotovali slovenski poslanci, ker je njegov pravi namen ta, da se oškoduje slovenska okoličanska občina na korist nemške mestne. Kukovec je predlagal, naj se vrne poročilo deželnemu odboru, da še prestudira stvar. Za ta predlog so glasovali Slovenci in socialni demokratje. Večina je pa sklenila, izročiti poročilo odseku za občinske zadeve.

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

Kaj je noč večna? Ali se nikdar ne zruši ogromna, debela stena, ki odbija vse poglede, da se lomijo ob njej kakor slabotne puščice ob jeklenem ščit? Pretaka se čas, minute, ure se prelivajo iz večnosti v večnost, a noč ostaja — ostaja.

Bogovi! Dajte svetlobe! Kdaj izgine noč?

A bogovi molče — kakor noč; iz globoke teme ni odgovora. In strah se izpreminja v človeških praih; v srce se zadira, pa se širi, pogreza po duši in do možganov sega v drugo, grozno čuvstvo: Obup!

Včasih je videti, kakor bi se nekaj belkastega zasvetilo skozi morje temnih skrivnosti. V srcu zatrepče tiha, tiha nada; skoraj neslišno zadržteva »vo« iz tajnih globin... beli žarek izginja v črni neskončnosti, obup ubija nado. In vse izginja, sam obup ostaja.

Obup! Obup! Uničevalec življenja, sovražnik volje, hrepenenja, delovanja, hudoben grobokop — obup!

In če se je polastil prve duše, če je prvo srce vkoval v svoje verige, gre dalje in osvaja duše in srca in preganja vse nade, velike in male, tepta ročice z nogami, lomi vesla v čolnih in para jadra na ladjah... Danes ima človeka, jutri sto ljudi, pojutrišnjem cele rodove... In življenje umira, kamor padajo njegove sence, po vrtovih se suše cvetlice, po polju pada zrelo zrnje na tla, po gozdih se razvija pritlikavsko grmičevje in jemlje drevju

sok, jezera in potoki se suše, hiše in palače padajo v razvaline in ljudstvo gine.

Noč — noč! V tebi se poraja obup. Bodi prokleta! Bodi tembolj prokleta, ako si večna. Po tvojih teminah plavajo črvi, ki se zajedajo v srca kakor v sadje, kadar dozoreva, in kadar bi srce moralo biti zrelo, je v njem črv, ki se je izlegel v moti, v temi. Obup je nagrizel srca in duše gnijejo, in duše umirajo...

Noč, noč? Ali te ne bo konec?

Večna, večna tema...

Groza...

Obup...

Daleč — daleč tam — kdove, kje? — v neizmernosti se je nekaj zabliščalo. Mala, mala, mala, svetla točka je zaplaval po morju mrakov. Samo mala točka... Počasi, da komaj opaziš, se razširja, sedaj je črta, podaljšuje se — podaljšuje — bolj in bolj se sveti, sedaj je rdečkasta, sedaj rmena kakor čisto zlato. Plaho trepeče skozi goste noč, mala, mala črtica skozi neskončno noč. Od vseh strani jo objemajo goste temine; zdajci zamre v mogočnem navalu mrakov... Poleg prvega žarka — glej! — zatrepče drugi, zlat, zlat, zlat...! Oko se ti upira vanj, poželjivo, slastno, polno hrepenenja, srce se ti budi in duša ti poje: več, več, več! In zdajci se razliva številno žarkov po vzhodu — tema blesti.

In nada, živa, nebeska nada se dviga, širi peroti in plava k višavam, v daljavo, luči naproti. Tam se oblaki odevajo, z zlatimi plašči, na snežalnih se užigajo rdeči kresovi in iz morja se dviga

ponosno, veličastno — carsko, mogočno tisočkrasno solnce...

Noč je mrtva. Rodil se je dan, oko sesa svetlobo — svetlobo.

Evce! Dan!

In obupu so se peruti sežgale ob mogočnem ognju mladega solca in v novi nadi se dvigajo srca in duše — — —

I.

Pavel Savič je bil uničen. Nestetokrat je že proklel uro svojega rojstva in jezil se je neskončno, ker ni imel toliko poguma, da bi sam končal svoje življenje. Kajti živeti je neumno. Človek, ki živi, človek, ki upa, se norčuje sam iz sebe. Upati — kako je to blazno! Danes ni nič in jutri bo prav tako kakor danes. A vendar upaš, da bo jutri morda drugače. Morda! Dolga vrsta dni in mesecev in let ti pokazuje, da je življenje vedno enaka tragikomedija. Lahko bi bil že prepričan. Izkušnja te je naučila, da so zakoni sveta kruti; uvidel si, da nima usoda za te izjeme. Trezni, zreli razum ti pravi, da ne smeš pričakovati nič drugega, nego vedno ponavljanje stare bede, vedno nadaljevanje starega trpljenja. Verjameš svojemu razumu, verjameš mu; saj je tvoj, saj te neprenehoma spremlja, vedno opazuje tvoje življenje, vse si zapomni in o vsem ti pripoveduje o pravem času. A kako slabo je vendar to verovanje! V skrivnem kotičku srca se vendar giblje pričakovanje, radovedno izgledavanje, upanje. Morda se izpremeni kakšen prizor življenjske vsakdanjosti? Morda se kaj zgodi slučajno...

Hahaha! Slučajno!

Dalje prih.

Jako burna debata je bila o podporah za posestnike, ki so trpeli škodo po uimab. Poslanec Grösswang je očital klerikalcem, da izrabljajo te podpore v strankarske namene. (Tako namreč ni samo na Štajerskem. Tudi naši klerikalci, kjerkoli imajo moči, bi lahko zapeli pesmico, kako dobivajo podpore tisti, ki se znajo izkazati najbolj zanesljivo pri volitvah.) Klerikalci so seveda divjali, kakor bi se natikali na razenj, ampak slišali so, kar jim gre.

Zanimiva je bila nadalje razprava o prostosti osebnega davka. Kakor je znano, je vlada vsem deželnim odborom predložila zakonski načrt, po katerem naj bi ostala osebna dohodnina prosta naklad. V debato je posegel poslanec sodrug Resel in njegovo izvajanje je tudi za širše delavske kroge zanimivo. V kranjskem deželnem zboru, kjer ni socialnih demokratov, ni bilo nobene kritike in vse tri stranke, ki zastopajo posest, ne pa delo, so soglasno sprejele zakon; le o dodatku drju. Lampeta, ki je navadna nelojalna zvižaja, se je pritožil dr. Triller, ko je že prepozno. Za zakon sam so pa liberalci glasovali prav tako navdušeno, kakor klerikalci in veleposestniki.

Poslanec Resel je dejal v glavnih potezah: Bojim se, da se zdi večini gospodov samo po sebi umevno, da se glasuje za ta zakon. Moji stranki se zdi, da je pomota. Kajti če bi izrekli svoje soglasje, bi pritrdili finančnemu načrtu vlade, ki ni sposoben za sprejem. Vem, da smo v nekakšni stiski, ker bi lahko izgubili tudi popuste za zemljiški ter za davek od poslopij. Priznam tudi, da je zelo mikavno, glasovati za načrt. Petnajstodstotni popust od zemljiškega davka in dvanajstodstotni od davka na poslopja znaša precejšno svoto v zvezi s predokazi iz osebne dohodnine. Ni pa res, da izgubimo kaj od predokazov, ako ne glasujemo za ta zakon. Opozorjam, da ostane zakon dalje v veljavi, ako ne sklenemo ničesar. Vladi se mora dati razumeti, da deželni zbori nimajo volje, dati se od vlade uganjati v zagato. Protestirajmo proti temu, da se še nadalje uganja to gospodarstvo beračije. To barantanje z nakladami ovira upeljavo pravične davčne reforme. Če že vlada ne izpremeni tega, naj bi deželni zbori storili prvi korak in upeljali nekako progresijo naklad (t. j. naraščanje po bogastvu). V državnem zboru je v razpravi izprememba zakona o osebni dohodnini in o davku na poslopja. Zato ni nobenega povoda, da bi sklepali tukaj, kar zahteva vlada.

Ko je govornik omenil vedno naraščajoče zahteve agrarcev, je nastal silen hrup na klopih agrarcev. Govornik pravi: Siabo se godi le enemu delu kmetov, pomaga se pa vedno v prvi vrsti veleposestnikom, kadar gre za davčne popuste. Ali se morajo knez Schwarzenberg, Liechtenstein, admontski samostan i. t. d. smatrati za trpeče agrarce? Pri popustu od zemljiškega davka so si veleposestniki napolnili žepe, v resnici trpeči kmetje so pa ostali praznega rokava. Da trpi na tisoče delavcev bedo, o tem pa nočejo gospodje sploh ničesar slišati. — Govornik je predlagal, naj se načrt vrne deželnemu odboru. Toda za njegov predlog so glasovali samo socialni demokratje, poslanec Kukovec in poslanec Otter. Večina je sprejela predlog vlade. Zanimivo je, da se kranjski liberalci zavzeli povsem drugo stališče, nego štajerski liberalci Kukovec.

Drugi dan je prišlo do demonstracije, ki smo jo omenili že v uvodu. Dvorišče deželne hiše je bilo polno ljudstva.

V velikem številu so prišli graški gostilničarji, pa tudi z dežele jih je bilo mnogo. Iz nekaterih pivovarn so prišli tudi delavci, ki se morajo bati, da izgube delo, ako pivovarne zmanjšajo produkcijo.

Finančni odsek je predložil proračunski provizorij za šest mesecev. Proti predlogu je govoril socialni demokrat Jodlbauer, ki je predlagal, naj se dovoli proračunski provizorij samo za dva meseca, ker to popolnoma zadostuje. Ta predlog so podpirali tudi Slovenci. Za Slovence je govoril Korošec, ki je napovedal, da bodo glasovali proti provizoriju, toda za zvišanje pivnega davka. Za to »lepo« priznanje se mu socialni demokratje povedali nekoliko prav bridkih resnic. Večina je sprejela šestmesečni provizorij.

Tedaj je prišlo na vrsto zvišanje davka na pivo. Ta hip so zadoneli stoteri klici, pomešani z zvižganjem, z dvorišča. Seveda je nastal tudi v dvorani silen nemir, deželni glavar je pa prekinil

sejo in hitro telefoniral po policijo. Ob 1. popoldne se je dvorišče izpraznilo, 20 minut pozneje se je zopet otvorila seja. Vseh pet socialnih demokratov je govorilo proti zvišanju. Enako je govoril tudi poslanec Kukovec. Klerikalec dr. Benkovič je uganjal pravo predpusno komedijo. Govoril je slovensko, ampak ne zato, da bi s tem povdarjal pravico slovenskega jezika, temveč zato, da je ložje zavlačil razpravo. Bil je namreč dogovorjen z nemškimi klerikalci, da bo tako dolgo uganjal svoje neslane burke, dokler se oni ne vrnejo od nekega posvetovanja.

Pri glasovanju se je zvišanje sprejelo z veliko večino. Proti so glasovali seveda socialni demokratje, od Slovencev pa edini dr. Kukovec. Vsi slovenski klerikalci so glasovali za zvišanje.

Politični odsevi.

* V ministristvu za zunanje zadeve je prozil sekcijski predstojnik Emil Jettel za vpokojitev ter se mu je dovolila. Jettel se smatra za žrtve Friedjungovega procesa; odgovoren ima biti za blamažo s famoznimi »dokumenti«. Aehrenthalova blamaža ne bo zato nič manjša in hrvaški baron Rauch tudi ne postane velik državnik, če so pensionirali kakšnega sekcijskega šefa zaradi nerodnosti. Na Jettlovo mesto je imenovan sekcijški svetnik Vanja.

* Imenovanje škola Nagla za koadjutorja dunajskemu nadškofu Gruschi je izvršena stvar. Nagl dobi malenkost 30.000 krom na leto in uradno stanovanje, zato pa postane po smrti Grusche dunajski nadškof in seveda tudi kardinal. Nagl je prišel na mesto, na katerem je bil dosedaj škof dr. Marschall, ki so ga klerikalni krogi smatrali za premalo klerikalnega, ali celo za liberalnega. Njegova demisijska se pripisuje posebnemu vplivu knežje Hohenburg, nekdanje grofice Chotek, sedanje žene prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Knežinja je nadvse klerikalna.

* Ogrska kriza. Novi ministrski predsednik Lukač je baje že sestavil svoj kabinet in sicer tako: Predsedništvo in finance Ladislav pl. Lukač; notranje zadeve Emerih Jakabffy; minister na dvoru grof Friderik Szapary; trgovina grof Bela Serenyi; poljedelstvo grof Emerih Fejervary; nauk in bogočastje grof Aleksander Teleki; pravosodje Bela Vavrik; domobranstvo feldmaršallajtnant Hazay; minister za Hrvatsko Geza pl. Josipović.

* Za dalmatinsko-belokranjsko železnico hočejo prirediti, kakor se nam poroča iz Spljeta, dne 16. t. m., veliko manifestacijo, katere bi se udeležile vse stranke z ozirom na nujno potrebo, da dobi Dalmacija železnisko zvezo z državo. Kakor je znano, je bila zgradba belokranjske železnice do hrvaške meje, odtod do zagrebško-reske proge in potem od Ogulina do Knina sklenjena, ko se je zaključila avstro-ogrski pogodba. Avstrija in Ogrska sta po tedanjih sklepkih dolžni, zgraditi omenjene proge, po katerih bi bilo mogoče potovati od Spljeta ali Sibenika naravnost čez Ljubljano na Dunaj, odnosno čez Zagreb v Budimpešto. Toda z ogrske strani se stvar zavlači in zavlači, v Beli Krajini pa tudi ne pride prav naprej. Za Dalmacijo je ta zveza naravnost vprašanje življenja in smrti, zelo važna je pa tudi za Kranjsko in Hrvatsko in nazadnje za državo sploh. Manifestacija je torej upravičena in pomenljiva.

* Ustava za Bosno in Hercegovino se po govoricah iz vladnih krogov razglasi v drugi polovici meseca januarja. Obljubuje se že dolgo. Bil bi tudi že čas, da se izpolni obljuba. Kakšna bo ta ustava, je pa še vedno vprašanje. Z vsa rečjo ravna jo tako skrivnostno, da res ni pričakovati mnogo dobrega.

* Amnestija za politične zločince se ima razglasiti v Bosni in Hercegovini takrat, ko se vpelje ustava. Obsojencev zaradi političnih pregreškov je v anektiranih deželah precej.

* Češki deželni zbor se ima sklicati 15. t. m. in bo zboroval tri tedne, seveda če ne bo zaprek, česar se doslej še ne more vedeti.

* Angleške volitve se začne dne 15. januarja. Ta dan se voli 60 poslancev.

* Italijanski zunanji minister, za katerega je imenovan grof Guiccardini, se kmalu odpelje na Dunaj in v Berlin.

* V Varšavi je ruska policija aretirala vse osebe uredništva in tiskarne »Varšavsko jutro« in vse odpravila v zapor.

* V Arabiji je prišlo do hudih bojov med turškimi vojaštvom in nekaterimi plemeni, ki so se po težkih izgubah podložili.

* Amerikanski predsednik Taft je predložil kongresu posebno poslanico o zakonu proti trustom.

Sumljiva razkritja.

Zelo nepričakovano se je zadnji čas začelo mnoge pisati o smrti bivšega prestolonaslednika Rudolfa. Vsakdo mora spoznati, da je to zelo čudno, ker je bila dvajset let vsaka beseda o tem

žalostnem dogodku kratkomalo prepovedana. Sedaj naenkrat piše o teh rečeh dunajski pravniški list »Forum«, madžarski list »A Nap«, po njih sploh vse časopise in da ne bi kak list molčal, se še razposiljajo poluradni telegrami. Dvajset let je bilo prepovedano, naenkrat se pa želi, da bi se pisalo o tem! Bilo bi nerazumljivo, če ne bi bilo ključa, ki pomaga odpirati tudi to tajnost.

»Forum« piše v tem zmislu, da se je Rudolf sam ustrelil, baronesa Večera pa zastrupila. Tudi nekdanjega voznika Rudolfovega so dobili kakor nalašč sedaj, da potrdi s svojimi »zapiski« to pripovedovanje in dodaje, da se je dvajset let lagalo o tisti tragediji.

Stvar ima pa še drugo plat. Kakor znano, je umrl belgijski kralj Leopold. Ena njegovih hčera, Štefaniya, je bila Rudolfova žena, druga, Luiza, pa soproga princa Koburskega. Štefaniya se je pozneje poročila z grofom Lonyayem, Luiza se je ločila od svojega moža in živi z bivšim nadporočnikom Matatičem. Za kraljevo dedovščino vodita obe sestrice proces, kajti ljubezniyi papa jima ni volil nič. Od izida tega procesa je seveda mnoge odvisno. Obema je seveda na tem ležeče, da bi lahko ostali v Bruslju in da bi se jima priznalo dostojanstvo kraljevskih hčera, katero jima je odrekel papa. Štefaniji gre še tako — tako; njen soprog je vsaj plemič. Luizin prijatelj ni nič. V stiski si pa človek pomaga, kakor zna. In stvar je ta, da si hoče Luiza pomagati na svoj način. Ona namreč žuga; če se ji ne prizna kraljevsko dostojanstvo, bo izdala, kdo so bili tisti, ki so ubili Rudolfa. Toliko je celo že rekla, da ga ni ubil eden, ampak da je bilo več morilcev. Nasprotno pa pripoveduje »Forum«, kakor smo že omenili, da se je Rudolf sam ustrelil, dočim se je Večera zastrupila. Da bi bila stvar še verjetnejša, objavlja »Forum« tudi razne posameznosti. Bolj kakor vsi detajli je pa zanimivo, da povest ni bila konfiscirana, ampak da se nasprotno še vse mogoče dela, da bi se čim bolj razširila.

Socialni pregled.

* Bojkot Koslerjevega piva. Na razna vprašanja, kako imajo delavci smatrati bojkot, ki je bil svoječasi razglašen nad Koslerjevim pivom, naznanje izvrševalni odbor sledeče: Bivša Koslerjeva pivovarna je prenehala vsled fuzije z novo ustanovljeno pivovarno družbo »Union«. Kakor smo se informirali pri prizadetih organizacijah, ne ovira nova družba organiziranja tam nastavljenih delavcev, vsled česar ni povoda, da bi se bojkot bivše Koslerjeve pivovarne prenašal na novo družbo. S prenehanjem stare tvrdke odpada tudi stari bojkot.

* Kapitani bodo stavkali. Dne 26. novembra so kapitani paroplovne družbe »Dalmatia« predložili vodstvu spomenice, s katero zahtevajo izboljšanje za se. Ker pa na svoje pismo niso dobili odgovora, so po »zvezi kapitanov« javili »društvu delodajalcev«, da bodo 29. decembra zapustili službo, ako ne bodo uslišani.

* Gibanje med parniškimi strojniki »Dalmatie«. Parniški strojniki družbe »Dalmatia« so se jeli gibati in so poslali na vodstvo paroplovne družbe spomnico s 25 zahtevami. Med temi se nahajajo zahteve po uniformi, službeni pragmatiki in disciplinarni predpisi.

Iz stranke.

* Na balkanski konferenci v Belgradu zastopa jugoslovansko socialno-demokratsko stranko sodrug dr. Henrik Tuma. Od hrvaške stranke sta odšla na konferenco sodrug Juraj Demetrovič iz Zagreba in poslanec sodrug Korač iz Sida.

Domače vesti.

— Kranjski deželni zbor ima javno sejo zopet v torek, 11. t. m. Na dnevnem redu je tudi poročilo ustavnega odseka o izpremembi ljubljanskega občinskega volilnega reda. Baje hočejo prihodnji teden napraviti čim več javnih sej.

— Novi volilni red za Ljubljano, ki ga hočejo imeti klerikalci, kaže kakor deželni volilni red vsa znamenja brezobzirnega, nesramnega strankarstva. Volilni načrt, ki ga je bila izdelala ljubljanska občina, ni bil mnogo vreden. Novemu volilnemu razredu nedavkoplačevalcev so hoteli dati štiri mandate, dočim jih ima vsak privilegirani razred po deset. Pristranost je bila že tu očitna. Toda kar nameravajo sedaj klerikalci, presega že vse meje. Ustavni odsek kranjskega deželne zbor, ki je nekaj izvrševalni organ klerikalne stranke, je izdelal načrt, po katerem bi dosedanji nevolilci tudi zanaprej ostali brezpravni. Vpeljati hočejo namreč enak pluralen sistem, kakor za deželni zbor. Volilni razredi naj bi bili tudi zanaprej trije, ampak popolnoma bi se imeli izpremeniti. V prvem razredu bi bili dve petine višjih davkoplačevalcev, v drugem pa tri petine. K tem bi prišli v drugem razredu še: Člani stolnega kapi-

telja, duhovni v dušnem pastirstvu in katehetje, upokojeni duhovni, javni uradniki, učitelji in učiteljice na javnih šolah. V tretji razred pa naj pridejo dosežani nevolilci, poleg njih pa še vsi volilci prvega in drugega razreda. Dosežani nevolilci naj torej po tej zvišani nakani dobe volilni listek, ne pa možnosti, da si izvolijo zastopnike v onem številu, ki bi jim slo po pravici. Vsak razred bi volil po 15 svetovalcev. Namen klerikalne čete je jasen. Vse, kar pridigajo ti politični krščani o demokratizmu, o enakopravnosti i. t. d., je gola, ostudna laž. Ko so krpali svojo volilno reformo, jih je vodilo edino vprašanje, kako dobiti tudi ljubljansko občino v klerikalne kremplje? In če že ne gre kar čez noč, pa vsaj v obročih. Gotovo se ne more zameriti klerikalcem, če hočejo biti zastopani tudi v ljubljanskem občinskem svetu. Toliko jih je že v Ljubljani, da imajo pravico do primerne zastopstva. Toda kar hočejo, ni primerno zastopstvo, ampak je kakor jajce jajcu podobno političnemu ropu. Pluralna volilna pravica, ki jo hočejo vpeljati v splošnem volilnem razredu, se ne da opravičiti na noben način. Če imajo gospodje »višji davkoplačevalci« in kaplani svojo volilno pravico v prvem in drugem razredu, imajo že s tem najmanj toliko, kolikor jim gre. Da bi pa smeli še v tretjem razredu jemati nepriviligiranim volilcem mandate, je naravnost nesramno. Proti takemu zmasilu je potrebna najostrejša opozicija in ljubljansko delavstvo pozivamo, naj se pripravi za odločen protest.

— **Tudi proporcijni sistem** mislijo klerikalci vpeljati za ljubljanske volitve. Temu ne bi prav nič ugovarjali, če bi bila podlaga cellega volilnega reda pravična. Toda kar hočejo klerikalci, je prava karkatura proporcijnega sistema in učinkuje tako kakor roža na gnojšču. Namen proporcijnega sistema je, da dobi vsaka stranka toliko zastopnikov, kolikor ji gre po razmerju njenih volilcev. Toda kako naj se to uresniči, če se že prej v tretjem razredu volilna pravica dosežanih nevolilcev ubije z dvojnimi glasovi privilegiranih volilcev? Načeloma nimamo nič proti proporcijnemu sistemu. Naša stranka ga je vedno odločno zagovarjala. Toda kako da prihajajo klerikalci s tako pravico le za ljubljansko občino? Zakaj ga pa niso vpeljali za državni zbor? Zakaj ga niso vpeljali za deželni zbor, kjer so imeli vso moč? Zato ker gre tej družbi za politično rokovanjstvo, za nič drugega, kakor za klerikalno samovlado, za to, da bi pobasali vse v svojo malho, da bi na razvalinah ljudskih pravic povzdignili tron najtemnejšega absolutizma. Toda o ljubljanski volilni reformi še ni izrečena zadnja beseda. Če je klerikalizem brez mej predrzen, vendar ni še vsega mogočen.

— **Zdravstvene razmere na Kranjskem** so imeli klerikalci kaj radi na jeziku, ko so bili v deželnem zboru še v manjšini in so lahko drugim nakladali odgovornost na pleča. Če nič drugega ne, vsaj sanitarne razmere se bodo izboljšale — tako je mislil marsikdo, ko so pobasali večino mandatov v deželnem zboru in odboru v svojo malho. Toda kar je bilo dobro v opoziciji, ne diši gospodi več na kurulskih sedežih. Za agitacijo je bilo zabavljaje kakor sol za kruh; za volitve so bile obljube kakor črvi za ribe. A sedaj so mandati v žepu; kdo bi se zdaj ukvarjal z izpolnitvijo vanjem obljub? Skandalozne so bile zdravstvene razmere v dobi liberalno-nemške večine, skandalozne so v klerikalni dobi in kakor tedaj, bi se tudi sedaj lahko pisale knjige o njih. Pa naj zadoštuje danes le ena zgodba. Zalostna je, da bi se razjokale tuje oči, a razdražljiva je, da bi človek zdijal. V Jaršah, v najbližji sosesčini katoliškega poslanca Dimnika, streljaj od Ljubljane, je živel uboga rodbina v leseni, propadli bajti. Po domače se je reklo pri Končarju. V enem letu je izumrla malodane vsa družina; šest njenih članov, pred letom dni še živih, pokriva danes črna zemlja. Najprej je umrl oče — pravijo in verjetno je, da za jetiko. Nekaj mesecev pa tem je prišla smrt po devetletno deklico; pred 14 dnevi je pokosila dve deklici — en dan sta obe ležali na mrtvaskem odru. Zadnji teden je umrl 13 letni sin, v torku pa 16 letni fant. Zadnji otrok se bori s smrtjo v deželni bolnišnici. Ponj je namreč prišel rešilni voz iz Ljubljane. Vsa prejšnja žrtva so umrle, kakor se nam poroča, brez zdravniške pomoči. Edini, ki je prihajal blizu, je bil duhovnik, kadar je bil čas za pogreb. Pravijo, da opravi mrtvaško ogledovanje v občini — mežnar! Sosedje pripovedujejo, da je bajta smradna kakor gnojšče ob jugu; v izbi gnije repa; stokanje otrok se je včasih slišalo vsokrog. Tako je Ljubljani pred nosom! Šest ljudi v enem letu pod ledino in živ krst se ne briga za to, nihče ne pogleda tega »stanovanja«, nihče ne vpraša, odkod tako umiranje in le slučaj je kriv, da pride vsaj po zadnje dete rešilni voz. Opustimo komentiranje. Tužna povest kriči preglasno!

— **Smodnišnice na ljubljanskem polju** ostanejo, tako je na prošnjo ljubljanske mestne občine odgovorila vojna uprava. Taka je ljubeznivost militarizma, kadar gre za stvarna vprašanja. Zadoja eksplozija v omenjeni smodnišnici je ljubljancem še v živem spominu; potres, ki se je takrat občutil po mnogih krajih mesta, potrle šipe in podobne nezgode so dovolj jasno kazale, da je skladišče streliva v taki bližini mesta, na ravnem polju, resna nevarnost za Ljubljano in njeno prebivalstvo. Kaj je to mar militarizmu? Po njegovih pred-

prsih je eksplozija prepovedana; to je njegova »varnost«. Da so na svetu sile, ki se ne menijo za njegove predpise, pa ni njegova krivda. Sploh pa, kaj menijo ljubljanci? Kaj je militarizem za to na svetu, da bi varoval njihovo življenje? Eh, zakaj je deher, jim je glasno povedal tisti septembrski dan, ki se ga tudi še spominjajo nekateri ljubljanci. Pa čemu bi bil drugačen? Šaj dobro ve: Naj ravna z njimi kakor hoče, naj jim postavi še nekoliko smodnišnic pod nos, dobil bo vendar vselej od njih, kar bo zahteval in ko predloži vojni minister v delegaciji svoj proračun, brambovski minister pa državnemu zboru svojega, bodo slavenski poslanci in delegatje tako navdušeno glasovali za milione, da bi od samega navdušenja lahko zopet počila kakšna smodnišnica.

— **Stavka pri Weiblu.** 20. decembra l. l. so se hoteli pomočniki tvrdke Weibl pogovoriti z gospodarjem v zadevi delavca Ferdinanda Štrukeljna, ki intrigira proti drugim delavcem, kar je sam gospod Weibl spoznal, ko je bil še vpislen za delovodjo pri tvrdki Žabkar, kjer so morali drugi delavci nastopiti s stavko za Weibla proti Štruklju. Enake razmere so napotile tudi sedaj delavce, da so hoteli napraviti s Štrukljem red. Ali predno je prišlo do pogovora z Weiblom, je on že odpovedal trem delavcem delo. Takoj nato je poklical v pisarno druge delavce in jim to povedal. Vsi drugi so se izrekli solidarne in so v torku zjutraj, dne 21. decembra stopili v stavko za svoje sotovariše. Vposlenih je 15 pomočnikov in lepo število vajencev — teh kar devetnajst. V slavi je 14 pomočnikov. Ker so razmere v kovinski stroki v Ljubljani jako žalostne, so zahtevali, ker jih je g. Weibl prisilil v stavko in ni hotel gledati Štrukeljna ničesar urediti, da se skrajša delavni čas na 9½ ure, ob sobotah pa 8 ur obenem pa tudi povišanje plače za 40 vin. na dan. Sedanje plače pomočnikov so sledeče: Ko je izučen, ima na dan K 120 in šele po več letih dobi 2 krome na dan. Vzrok tako slabih plač je glavno ta, da je povsod v kovinski obrti preveč vajencev in ti ubogi trpinji delajo kot brezplačni hlapci cele 3 leta zastonj. Tako je vajenec Detela ta teden delal v Kranju z Štrukljem, ta ga je pustil brez denarja in mu je rekel, da naj gre prosit postajenacelnika za prosto karto, pomočnik Štrukelj se je pa lepo odpeljal v Ljubljano. Vajenec je pa ostal v Kranju in dobri ljudje so mu morali dati 40 vin. in svetovali, naj gre peš domov v Ljubljano ob takem mrazu! Ob takih razmerah se ni čuditi stavki.

— **Javna varnost.** Med čitatelji je gotovo še kaj takih, ki mislijo na najlepše in najprijetnejše reč, kadar slišijo samoobsebi lepo besedo »javna varnost«. Da ne bi živeli v prebleščecih, a nepotrebnih iluzijah, naj jim nekoliko pojasnimo stvar. Mnogo besed ni treba. V proračunu kranjske dežele za leto 1910 obsega poglavje »Javna varnost« sledeče zanimive točke: Za odgon (poskakuj, delavčev srce! 32.350 kron; za nastanitev orožnikov v (tvojih dobrih prijateljev na »vandranju«) 50.000 kron; primankljaj zaklada deželne prisilne delavnice (ki ti vzgaje konkurenco v delu) 48.239 kron.

— **Konsumno društvo za Ljubljano in okolico** se zelo lepo razvija. Sedaj že šteje 414 članov. V eni prihodnjih števil se bomo malo natančneje popečali, s to res vse nade vzbujajočo zadrugo. Za danes opozarjamo le vse ljubljanske delavce in konsumente sploh, naj se z združenimi močmi to lepo delo v blagor ljubljanskih in okoljskih konsumentov podpira.

— **Pogreha se mizar Ivan Škerjanec**, stanujoč na Zobjku št. 14. Mož je šel popoldne s psom v Stepanjo vas, odkoder se ni več povrnil. Ker je zvečer pes prišel sam domov, se je domačim takoj zazdelo sumljivo. Iskali so ga včeraj cel dan, toda ostalo je vse brez uspeha. Nazadnje je bil pri Anžicu na Poljanski cesti, od tam pa ni nobene sledi več o njem. Sumi se, da je pogrešanec, ko je šel domov ob Grubarjevem prekopu, spodrsnilo in je padel v vodo, katere žrtve je postal. Škerjanec je velike postave, plešast, siskastih brk ter je bil oblečen v nedeljsko obleko. S seboj je imel tudi palico, ker so ga bolele noge. Kdor bi dobil o pogrešanem kako sled, naj to nemudoma sporoči mestni policiji.

— **Zdrobil si je na delu lobanjo.** 16 letni pomorščak Spiro Geršer je bil zaposlen na »cargoboatu« Filippe Artelli (zelo velika barka za prekrčavanje), a je v nedeljo padel s krova v spodnje dele barke, kjer si je zdrobil lobanjo. Prenesli so ga nemudoma v bolnišnico, a težko, da bo okrevail.

Gospodarski pregled.

Delavcem na Goriškem se naznanja, da se za vpis v »Delavsko hranilnico in posojilnico« vsakdo lahko oglasi vsak dan od 9. do 12. dopoldne pri sodrugu Petejanu, Via Teatro 20 ali pa v pisarni sodruga drja. Tuma, Via Tre Re, kjer se dobivajo tudi potrebna pojasnila. Sodrugi, na delo za Vaš zavod!

Zadnje vesti.

Nižje avstrijski deželni zbor. Dunaj, 7. januarja. Za danes napovedani, Richterjev nujni predlog, ki zahteva, da se določi nemščina kot edini učni jezik za javne šole na Nižjeavstrijskem,

ni mogel priti na razpravo, ker ni dobil potrebnih podpisov.

Jugoslovanski minister. Dunaj, 7. januarja. Govori se, da je baron Bientert h že predložil cesarju, naj imenuje dalmatinskega deželnega glavarja drja. Ivčevića za jugoslovanskega ministra.

Balkanska konferenca. Belgrad, 7. januarja. Ob veliki udeležbi se je danes tukaj otvorila balkanska socialno-demokratska konferenca. Delegete in goste je pozdravil sodrug Dragiša Lapčević. Dopoldne so se opravili pozdravi. Popoldne se je začela diskusija o dnevnem redu: Balkansko vprašanje in socialna demokracija.

Belgrad, 7. januarja. Na konferenci so zastopane socialno-demokratske organizacije iz Bolgarske, Macedonije, Črne gore ter iz vseh krajev Srbije; iz Avstro-Ogrske so gostje za Bosno in Hercegovino, Hrvatsko in Slavonijo ter za slovenske dežele. Za predsednika konference sta izvoljena sodruga Blagojev (Bolgar) in dr. Tuma (Slovenec). Konferenca ima splošen jugoslovanski značaj.

Kraljeva palača v Atenah zgorela. Atene, 7. januarja. V kraljevi palači je nastal poneči požar, ki se je širil s tako hitrostjo, da so bila vsa rešilna dela brezuspešna. Palača je pogorela do tal. Kraljevska rodbina se je preselila v vilo Tatoi.

Atene, 7. januarja. Kralj Jurij in kraljica sta bila navzoča pri požaru. Vsi kraljevi privatni in državni papirji so bili pravočasno rešeni. Ogažgasci, ki so baje skrajno zaniško postopali, so največ krivi, da je požar uničil vso palačo.

Železniška nesreča. Milan, 7. januarja. V bližini postaje Boggia sta trčili dva vlaka drug v drugega. Šest oseb je ubitih, 23 pa težko ranjenih. 20 vozov je popolnoma razdejanih.

Rusija in Japonska. Berlin, 7. januarja. O položaju na daljnem vzhodu se širijo že nekaj časa razburljive govorice. Sedaj se poroča, da je prišel v Peterburg državni svetnik Glasner, ki je prepotoval vzhodno Azijo in pravi, da se Japonska na vso moč pripravlja za novo vojno z Rusijo. Na Japonskem baje pričakujejo, da jo bosta Avstrija in Nemčija podpirali, docim mislijo, da ostane Anglija pasivna. Prihodnje leto bi imela biti Japonska že gotova s svojimi vojnimi pripravami. Očividno je v stvari mnogo fantazije.

Program »Vzajemnosti« v Ljubljani za prihodnji teden od 9. do 15. januarja 1910:

- Ned. 9. jan.:** Plesne vaje. Vodja St. Dražil. Društveni salon pri Hafnerju ob sv. Petra cesti št. 47. Od 2. pop. do 7. zvečer. Pristojbina za moške člane 40 vin., nečlane 60 vin.; gospodične proste.
- Pond., 10. jan.:** Delavska šola. Predmet: Socializem. Poučuje E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6/II. Od 8. do 10. zvečer.
- Torek, 11. jan.:** Delavska šola. Predmet: Trgovsko knjigovodstvo. Poučuje A. Kristan. Zborovalna dvorana Stokovne komisije, Selenburgova ulica št. 6/II. Začetek ob pol 8. uri zvečer.
- Sreda, 12. dec.:** Dramatična šola. Poučuje E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na desno. Začetek ob pol 8. zvečer. Vloge je prinesli seboj.
- Četr., 13. jan.:** VII. redno društveno predavanje. Velika dvorana »Mestnega Doma«. Začetek točno ob 8. zvečer. Predmet predavanja se naznani pozneje.
- Petek, 14. jan.:** Delavska šola. Predmet: Trgovsko knjigovodstvo. Poučuje A. Kristan. Zborovalna dvorana Stokovne komisije, Selenburgova ulica 6/II. Začetek ob pol 8. zvečer.
- Sobota, 15. jan.:** Ni nobene prireditve radi »Mednarodne maskarade« Stokovne Zveze tobačnega delavstva ter plesne veselice železničarjev v »Narodnem Domu«. Vstopnice po znižani ceni za maskarado dobe člani »Vzajemnosti« v društveni pisarni.

Strokovnim organizacijam!

Po sklepu strokovne komisije v Ljubljani sklicujemo na 9. januarja 1910 v salon Hafnerjeve pivarne na sv. Petra cesti št. 47 v Ljubljani

konferenco

vseh strokovnih organizacij iz slovenskega ozemlja.

Prosimo, da vse strokovne organizacije zamisljivo pošljejo na to konferenco saj po enega zastopnika. Pravico ima sicer vsaka organizacija poslati na vsakih 100 po enega zastopnika. Stroške delegiranja nosijo organizacije same.

Dnevni red konference bo:

1. Poročilo o strokovnih organizacijah na slovenskem ozemlju.
 2. Ustanovitev »Zveze strokovnih organizacij na slovenskem ozemlju«.
 3. Tisk.
 4. Raznoterosti.
- Zborovanje se prične točno ob 9. uri dopoldne in bo omejeno samo na en dan.

Za strokovno tajništvo:

Ivan Tokan **Anton Kristan**
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v
kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše
glasilo. . . Agitirajte
pošod za **„Rdeči Prapor“!**

Strokovni pregled.

Seja strokovne komisije bo v soboto, 8. januarja zvečer ob 8. uri v tajništvu. Vsi člani naj se je zanesljivo udeležijo. A. Kristan, t. tajnik.

Kovinarji, pozor! Ključavničarji firme Weibl v Ljubljani, Slomškova cesta, stavkajo že drugi teden. Noben kovinar naj ne išče dela pri Weiblu. Vsak naj se poprej informira v Strokovnem tajništvu v Ljubljani, Selenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca decembra, da jo zopet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—
za pol leta „ 7.—
za četrt leta „ 3.50
na mesec „ 1.20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7.90
za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9.50
za četrt leta „ 4.80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavnarnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Želodčni liker

je najboljši krepič želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga ima,
Ima zdravje doma!

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost „ 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

H. Suttner

Ljubljana: Mestni trg
razposila ure, zlatino in
srebrnino na vse kraje sveta,
obrnite se zanesljivo na domačo slovensko
tvrdko. — Veliki novi cenik zastoj.
Novost: Ploščnata, tanka, prava
nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6
karnov, pokrovi ostanejo vedno beli,
prav natančno 36 ur idoca K 4.50. —
Srebrne ure od 6 K naprej. — Vredno
jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar
vrne nazaj. — Verilice s slov. trakovi:
nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—. 44

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Oč krišljate, če ste hripavi, če težko dihanje, če se ponoči potite, če ste zaslimen, če ste nahoden, če čutite bolečine v prsih, potem je to znak, da ste se prehladili ali si nakopali influenco, vendar je to lahko tudi resnejšega pomena. Priporočila se torej, da se take pojave pravočasno omeji. V to svrhu se rabi od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilo Orkenyev sirup iz lipovega medu. Steklenica Orkenyevskega sirupa iz lipovega medu za poskušnjo stane K 3.—, velika steklenica K 5.—, 3 steklenice se dobi za K 15.— franko po povzetju samo od „Lekarne apostolov v Budimpešti“, Josefsring 64, depot 31.

50 % prihranka

na stroških v gospodinjstvu in vobče trdno zdravje dosežejo v rodovini tiste gospodinjke, ki kupujejo namesto kave, čaja, sladnega čaja i. t. d. najboljše in najcenejše hranivo, imenovano

Sladin

t. j. dr. Trnkoczyja sladni čaj. Sladinu je treba dodajati malo mleka in sladkorja, zaradi tega se pri njem mnogo prihrani. En zavoj 1/4 kg velja 50 vinarjev. Po pošti pošljamo najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v Ljubljani, lekarna Trnkoczy

Svarimo

vsakogar, če je hripav, zaslimen in če nima teka, če opazi, da izgubi na teži svojega telesa, če se ponoči pot, če se čuti slabega in izmučenega, ali če opazi te pojave pri kakem družinskem udu,

da naj ne rabi tajnih sredstev, ampak da nemudoma naroči Orkenyev sirup iz lipovega medu, da se te pojave takoj omeji. Orkenyev sirup iz lipovega medu prekaša vsa podobna sredstva, olajša kašelj, odpravi slezanje, vzbuja slast in odpravi nočni pot. Na angleški razstavi odlikovan z zlato kolajno. Steklenica za poskušnjo stane 3 krome, velika steklenica 5 kron in 3 velike steklenice franko 15 kron. Naroča se po povzetju samo pri izdelovalcu Orkenyeva lekarna apostolov v Budapešti, Josefsring 64, Depot 31.

Delavski žepni koledar

za leto 1910

je izšel.

Cena 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

Strokovna zveza tobačnih delavk in delavcev v Ljubljani.

VABILO na

VI. veliko mednarodno maškarado

ki bo v soboto, dne 15. januarja 1910 ob 8. uri zvečer
::: v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih :::
„NARODNEGA DOMA“ v Ljubljani (I. nadstropje).

Godbo oskrbuje sl. Ljubljanska Filharmonija. . . . VSTOPNINA: V predprodaji 1 K, strokovno organizirani delavci 80 v, pri blagajni za vsakega brez izjeme 1 K 20 v. Vstopnice prodajajo: Šešarkova tobakarna, Strokovno tajništvo (Selenburgova ulica šte. 6/II.), prodajalne konsumnega društva za Ljubljano in okolico, na Glincah, v Šiški in Vodmatu, restavratore v „Narodnem Domu“ in društveniki. . . . Ker je prebitek namenjen v podporo obolelim članom, uljudno vabi k obilni udeležbi. . . ODBOR.

Ustanovljena 1847.

52-5

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 „ LJUBLJANA „ Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-sposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, zimnati modroci, otroški yonički i. t. d. Najsolidnejše blago.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Vino naprodaj

ima

„Gospodarska zadruga“ v Vrtojbi.

Kvaliteta med vipavskim in briskim. Na zahtevo se pošiljajo vzorci. — Cene zmerne. — Zasebnikom in konsumnim društvom se priporoča

10— 6

odbor.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

A. Zupančič

knjigovez v Ljubljani

Slomškova ulica hiš. šte. 31

priporoča svojo nanovo urejeno

*** knjigoveznico ***

za prijazna naročila vsakovrstnih v knjigoveško stroko spadajočih del.

Razun vezanja raznih knjig za knjižnice in šolsko rabo se še posebno priporoča za naročila trgovskih knjig (protokolov), različnih map, vzorčnih knjig in vsakovrstnih kartonov. Izdeluje tudi okvirje in passepartout, prikladne za različne podo-be, fotografije i. t. d.

Cene nizke.

Postrežba točno

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-12

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 steklenic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.